

Základní škola, Most, Rozmarýnová 1692
příspěvková organizace

STRATEGIE PŘECHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ

Projednáno na pedagogické radě dne 25. 08. 2020
S účinností od 01. 09. 2020
Zpracovala: Mgr. Zuzana Bernardová

Obsah

1	Základní údaje o škole.....	3
2	Obecné pojednání	4
3	Příčiny školní neúspěšnosti	4
4	Důsledky školní neúspěšnosti.....	5
5	Předcházení školní neúspěšnosti	5
6	Postup při řešení školní neúspěšnosti	7
7	Plán pedagogické podpory	7
8	Doporučené postupy při řešení školní neúspěšnosti.....	8
9	Preventivní opatření	8

1 Základní údaje o škole

Název školy: Základní škola, Most, Rozmarýnová 1692

Sídlo školy: Rozmarýnová 1692/3

434 01 Most

Zřizovatel: Magistrát města Mostu

Právní forma: příspěvková organizace

IZO 116700955

IČO: 47324082

Redizo: 60083900

Ředitel školy: Ing. Bohumil Moravec

Výchovná poradkyně: Mgr. Zuzana Bernardová

Metodik prevence: Mgr. Petra Haubnerová

Ing. Ilona Vomáčková

478 621 401

reditel@zsmostrozmarynova.cz

2 Obecné pojednání

Jedním z vážných problémů, které je třeba řešit, je dlouhodobá školní neúspěšnost žáka. Školní úspěšnost i neúspěšnost je ovlivňována zejména osobností žáka – např. nízkou odolností vůči zátěži, poruchami učení a chování, zdravotními komplikacemi žáka, ale také nemotivujícím rodinným zázemím. Žáci jsou často ohroženi sociálně nežádoucími jevy, mají problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole. Neprospěch tedy je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat a podchytit.

Je důležité, aby se školní neúspěšnosti předcházelo. Strategie předcházení školní neúspěšnosti na Základní škole Rozmarýnová 1692, Most vychází z předpisu č. 27/2016 Sb., vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění. Při řešení školních neúspěchů je nutná úzká spolupráce pedagogických pracovníků, zákonných zástupců a žáka samotného. Často je nutná i konzultace s odborníky. Preventivní aktivity zajišťují školní metodičky prevence a výchovná poradkyně; spolupracují s třídními učiteli i s učiteli jednotlivých předmětů.

3 Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou, individuální práci s žákem, velmi často v součinnosti s rodinou žáka.

Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- **Osobnost** – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace).
- **Odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky** - nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole – mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem
- **Nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu** - neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva, nedostatečná motivace, konflikty ve spolupráci školy s rodinou

Mezi projevy školní neúspěšnosti řadíme:

- **neurotické příznaky** – bolest hlavy, zvracení, školní fobie, tiky
- **poruchy chování** – záškoláctví, útoky ze školy/z domova

- **obrané mechanismy** – regrese, fantazie

4 Důsledky školní neúspěšnosti

Velmi důležitou roli hraje také postoj dítěte i rodičů ke škole a školní práci. Tento postoj závisí především na dobré motivaci a zvyšování sebedůvěry dítěte. Postoj žáka ke škole dále ovlivňuje i dílčí úspěchy a neúspěchy ve vzdělávacím procesu. Žáci, kteří pracují pod úrovní svých schopností a bez zvýšeného vlastního úsilí, nejsou motivováni k lepším výsledkům a bývají ve škole nespokojeni. Neúspěch může být u žáka podnětem k většímu úsilí a snaze o zlepšení výsledků. Pokud jsou však neúspěchy příliš časté, motivace žáka se rychle snižuje.

Ukončení základní školy bez nástupu na střední školu či učiliště je rizikové pro další život žáka, který je v důsledku toho ohrožen (vzhledem k nízké nebo nedostatečné kvalifikaci) nezaměstnaností, možným vznikem závislosti na sociálních dávkách, chudobou, případně i sociálním vyloučením nebo rozvojem sociálně patologických jevů. Zjistit jednoznačnou příčinu zanechání vzdělávání u žáků školy je velmi obtížné. Většinou se jedná o souhrn různých okolností, vlivů a podmínek. K nejčastějším rizikovým faktorům patří vzory a idoly, neschopnost rodičů přimět žáka k pravidelné docházce a plnění školních povinností, nedůsledná domácí kontrola, hlídání mladších sourozenců, nezaměstnanost rodičů. Dalším důvodem je nezáměr ze strany rodičů o vzdělávání svého dítěte, který se stále častěji projevuje neplněním rodičovských povinností.

5 Předcházení školní neúspěšnosti

Škola ve všech případech vždy úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků ohrožených školním neúspěchem. Pravidelně je informuje o výsledcích výchovně vzdělávacího procesu a zároveň sleduje plnění žákovy domácí přípravy na vyučování.

V rámci předcházení školní neúspěšnosti žáků klademe na žáka přiměřené nároky, zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky, žákovu jedinečnost. Podporujeme vlastní aktivitu žáků, zprostředkováváme prožití vlastního úspěchu, zároveň se snažíme vyhnout se negativnímu srovnávání žáků.

Pedagog zná žákovy vzdělávací možnosti a může tak účelně reagovat na pokles výkonnosti žáka. Díky pravidelnému kontaktu se žákem zná žákovo rodinné zázemí a jeho stav, může tedy snadněji odhadnout příčiny nedostatků při plnění školních povinností. Žákům, kterým hrozí školní neúspěšnost, je nabídnuto doučování k možné eliminaci školní

neúspěšnosti. Všem žákům a jejich zákonným zástupcům nabízí konzultační hodiny, které jsou zveřejněné na webových stránkách školy.

V případě potřeby je nutné podrobit žáka kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb pak umožní nastavit vhodná podpůrná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená podpůrná opatření akceptovat a produktivně zužitkovat. Podpůrná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků.

Na základě zjištěných poznatků z diagnostiky žáka volíme možná opatření:

- **Poruchy učení, chování a jiná zdravotní omezení či znevýhodnění**
 - nedostatky kompenzujeme s pomocí speciálně pedagogickými metodami a postupy, které jsou uvedeny v doporučení školských poradenských zařízení (PPP/SPC)
- **Odchylna v celkové úrovni rozumových schopností**
 - školským poradenským zařízením (PPP/SPC) je žákovi doporučeno vzdělávání na základě IVP dle možností a schopností konkrétního žáka, případně je žákovi snížen obsah vzdělávání; jsou upraveny metody práce, hodnocení výsledků vzdělávání
- **Sociální znevýhodnění**
 - u žáků se sociálním znevýhodněním je kladen důraz na motivaci k učení, úzká spolupráce s rodinou
- **Vysoká absence žáka**
 - individuální konzultace s vyučujícím, podpora při zvládnutí zameškané látky
- **Žáci, projevující nespokojenost se sociálním klimatem ve třídě**
 - podle možností je možné přeradit žáka do jiné třídy; spolupráce se SVP – sociometrické šetření ve třídě

Jedná se zejména o:

- individuální přístup (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce);
- přímou intervenci učitele;
- poskytování individuálních konzultací a doučování;
 - vypracování IVP, plánů pedagogické podpory

- vypracování IVP (tato část je navíc podmíněna naplněním stanov § 18, zákona 561/2004 Sb., zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

6 Postup při řešení školní neúspěšnosti

Hlavním opatřením je jednoznačně zvýšená spolupráce se zákonnými zástupci žáků

- Třídní učitel po prvním čtvrtletí písemně informuje rodiče žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni klasifikačním stupněm nehodnocen, nedostatečně nebo vyučující vyhodnotí vývoj vzdělávání jako rizikový) z více než dvou předmětů.
- Pokud se situace nezlepšuje, je žákovi nabídnut podpůrný plán.
- Při vysoké absenci žáka z výuky je preventivně vyvoláno jednání s rodiči. Přítomni jsou třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce, žák a rodič, případně učitel předmětu, kde se už objevily problémy.
- Pokud žák projeví ochotu spolupracovat, je nabídnuta podpora tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).

7 Plán pedagogické podpory

Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi podpůrný plán – plán pedagogické podpory.

a) Vypracování plánu pedagogické podpory

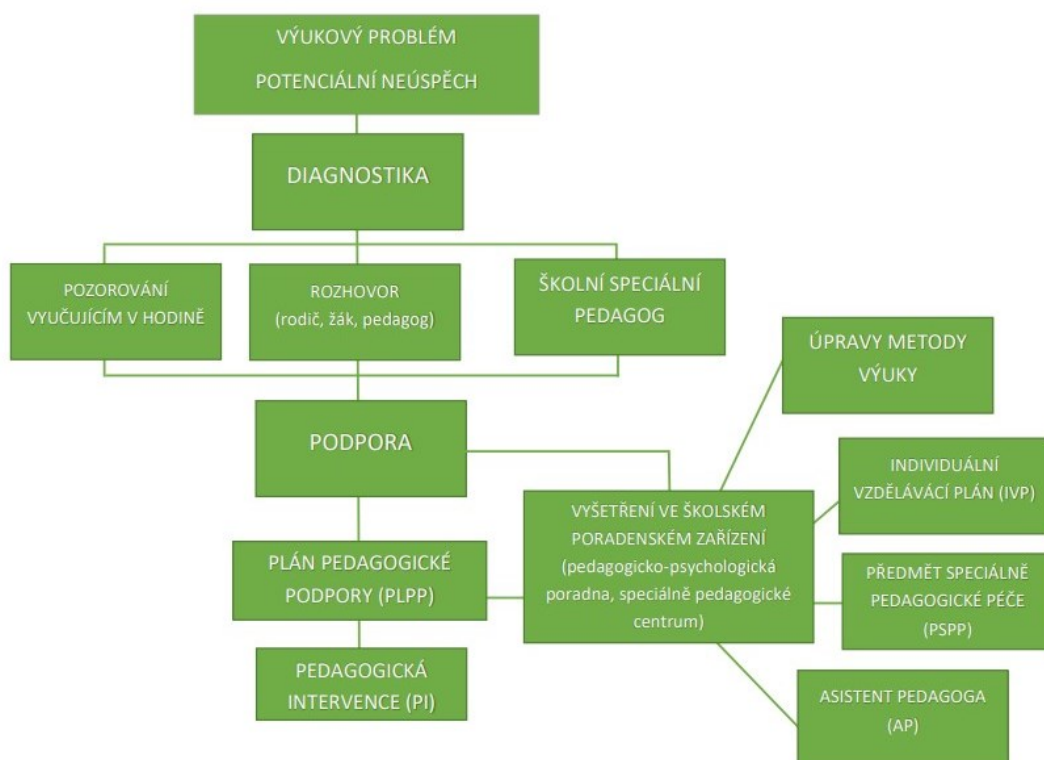
Třídní učitel vypracuje ve spolupráci s dalšími pedagogy plán pedagogické podpory, zkonkultuje ho s výchovným poradcem a seznámí s ním ostatní vyučující.

Plán je založen na individuálním přístupu k žákovi (přiměřená časová dotace k vypracování úkolů, ověření pochopení zadání úlohy, poskytování zpětné vazby, preferování ústní formy ověřování znalostí, zadávání vhodných cvičení k zopakování a upevnění učiva atd.).

b) Vyhodnocení plánu pedagogické podpory a další postupy

V případě přetrvávajících obtíží je zákonným zástupcům doporučena návštěva školského poradenského zařízení – PPP/ SPC. Na základě doporučení školského poradenského zařízení jsou žákovi poskytnuta potřebná podpůrná opatření (úprava metod a forem výuky, předmět speciálně pedagogické péče, pomoc asistenta pedagoga a další opatření).

8 Doporučené postupy při řešení školní neúspěšnosti

9 Preventivní opatření

Preventivní opatření školní neúspěšnosti spočívají v:

- 1) Ve včasném vyhledávání žáků ohrožených školní neúspěšností. Značná pozornost je v tomto smyslu věnována žákům prvních ročníků.
- 2) V úzké spolupráci všech pedagogických pracovníků a vzájemné informovanosti školního poradenského pracoviště. Jejich vzájemná spolupráce, tj. včasné předávání informací týkajících se zejména průběžné docházky, chování, plnění školních povinností, řešení problémů, kontaktů se zákonnými zástupci je zásadní pro odhalování dalších rizik, která mohou mít vliv na školní neúspěšnost.
- 3) V poskytování preventivních pohovorů s výchovným poradcem, metodikem prevence. Dalším krokem v péči o žáky s některým z uvedených rizikových faktorů
- 4) Ve stanovení postupu při řešení školní neúspěšnosti. Informace o prospěchu žáků, chování a docházce do školy sděluje zákonným zástupcům nebo rodičům třídní učitel, vyučující konkrétního předmětu na třídních schůzkách nebo na požádání i jiným dohodnutým způsobem. Žáci i rodiče mají k dispozici přístupová hesla do školního informačního systému Edupage.

- 5) V opatřeních ke snížení vysoké absence. Třídní učitelé důsledně vyhodnocují individuálně docházku jednotlivých žáků. Upozorňují zákonné zástupce na zvýšenou absenci způsobenou častou a krátkodobou nepřítomností žáka ve vyučování. Žáka a zákonné zástupce upozorňují na důsledky vyplývající ze školského zákona a školního řádu.